

Dokument o stajalištu Kluba zastupnika EPP-a

PLAN ZA EUROPSKE POLJOPRIVREDNIKE – VIZIJA EUROPSKE PUČKE STRANKE (EPP) ZA POLJOPRIVREDU U EUROPI

EPP je stranka europskih poljoprivrednika i ruralnih zajednica. Mi stojimo uz vas i branit ćemo vaše interese. Na naše stolove stavljate visokokvalitetnu i zdravu hranu. Vaša je proizvodnja u skladu s najvišim standardima na svijetu. Brinete se o prirodi i održavate vitalnost zajednica u našim ruralnim područjima tako što ih činite atraktivnima za život i rad. To su javna dobra od kojih svi imaju koristi. Proizvodi koje stručno proizvodite i koje ste svojim jedinstvenim znanjem i iskustvom stoljećima usavršavali, predstavljaju mnogo više od hrane. Oni su važan dio naše zajedničke kulturne baštine i predstavljaju srž našeg europskog identiteta. Zbog njihove izvrsnosti divi nam se cijeli svijet. U najzahtjevnijim okolnostima pobrinuli ste se za sigurnost opskrbe hranom u EU-u i izvan njega. Uložili ste golem trud u održivu proizvodnju i predano radite kako biste u budućnosti ostvarili još bolje rezultate. Uspješno ste se nosili s poteškoćama u proizvodnji tijekom pandemije i sada to opet činite u vrlo zahtjevnim uvjetima uzrokovanim ruskom invazijom na Ukrajinu. Jako smo vam zahvalni na tome. Posvećeni smo tome da domaći poljoprivredni sektor održimo snažnim i otpornim te stoga uzimamo u obzir pitanja koja vas zabrinjavaju. Osuđujemo one koji vas iz ideoloških razloga optužuju za uništavanje okoliša. To posebno odvraća mlade poljoprivrednike od ostanka u poljoprivredi i ugrožava našu sigurnost opskrbe hranom. Ne možemo si priuštiti da se oslanjamo na druge kad je riječ o osnovnim potrebama, a najmanje kad je riječ o hrani. Europska pučka stranka smatra da je poljoprivreda sektor od strateške važnosti. Obvezujemo se da ćemo surađivati s vama kako bismo

stvorili europski poljoprivredni model koji će vam omogućiti poštene prihode za život, a istovremeno ćemo raditi na poboljšanjima u području okoliša, bioraznolikosti, klimatskih promjena i dobrobiti životinja, uvijek imajući na umu vrijednost regionalnih i lokalnih pristupa. Poljoprivredni sektor koji je održiv iz gospodarskog, ekološkog i društvenog aspekta koristi svima. Mi stavljamo fokus na sva tri navedena aspekta.

Bez poljoprivrednika nema hrane: osiguravanje gospodarskih i društvenih izgleda za poljoprivrednike u EU-u

U EU-u trenutačno postoji oko 9 milijuna poljoprivrednih gospodarstava s oko 17 milijuna radnika. Sektor opskrbe hranom u širem smislu, u čijem je središtu poljoprivreda, predstavlja oko 8 % ukupnog broja zaposlenih u EU-u. Međutim, **dohodak poljoprivrednih gospodarstava** znatno zaostaje za prosječnim plaćama u većini država članica. Nadalje, od 2005. EU je izgubio otprilike jednu trećinu poljoprivrednih gospodarstava, a udio zaposlenih u poljoprivredi smanjio se sa 6,4 % ukupnog broja zaposlenih u EU-u 2005. na 4,2 % u 2020. Radimo na tome da zaustavimo taj silazni trend.

EPP se zalaže za konkurentan europski poljoprivredni model utemeljen na **obiteljima** i profesionalnim poljoprivrednicima koji su okosnica **dinamičnih ruralnih zajednica** širom EU-a. Usto prepoznavamo i koliko je važno poticati različite

gospodarske aktivnosti u našim ruralnim područjima koje doprinose otpornosti ruralnih gospodarstava. Uviđamo da ruralne zajednice imaju jednaku potrebu za pristupom uslugama zdravstva, prijevoza i skrbi kao i stanovnici u gradskim središtima. Posebnu pažnju posvećujemo potrebama poljoprivrednika u područjima s prirodnim ograničenjima, kao što su planinske, otočne i udaljene regije, najudaljenije regije i područja pogođena gubitkom stanovništva, jer je poljoprivreda često glavni pokretač gospodarskog razvoja u tim dijelovima Europe. Posebnu pozornost posvećujemo i potrebama poljoprivrednika u gusto naseljenim regijama s visokim stupnjem urbanizacije u kojima su priroda, gospodarstvo, stanovanje i poljoprivredne djelatnosti u velikoj mjeri isprepletene. Smatramo da u EU-u mogu istodobno postojati različiti modeli poljoprivrede i zalažemo se za slobodu izbora. Postoje goleme razlike u poljoprivrednim modelima i agroekološkim načelima koja se mogu primijeniti i poljoprivrednici bi trebali imati mogućnost odabira, ovisno o tržištu, poslovnoj orijentaciji, agronomskim izazovima, poljoprivrednim tradicijama, profitabilnosti i troškovima.

Kontinuirano se zalažemo za snažnu i dobro financiranu **zajedničku poljoprivrednu politiku** (ZPP) i ustrajat ćemo na većem proračunu ZPP-a s obzirom na izazove s kojima se suočavate. Pomno pratimo provedbu ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. kako bismo osigurali da se u okviru nacionalnih strateških planova ostvare ciljevi koje smo postavili. Spremni smo pozvati Komisiju i države članice na odgovornost ako vidimo da novi sustav rezultira većom, a ne manjom složenošću i birokracijom, da je raspodjela potpore manje **pravedna** i da novi sustav uvjetovanosti i druge mjere zaštite okoliša ugrožavaju sposobnost poljoprivrednika da jamče sigurnost opskrbe hranom. Pomno ćemo pratiti da se osigura zaštita ustavnih ovlasti regija EU-a u području poljoprivredne politike i da se u svim državama članicama jednako postupa prema poljoprivrednicima. Smatramo da raspodjela potpora u okviru ZPP-a mora biti pravedna među državama članicama i unutar njih. Zastupnici koji budu izabrani 2024. odlučit će o budućem ZPP-u za razdoblje nakon 2027. Zalažemo se za uvođenje svih potrebnih poboljšanja vama u korist i osiguravanje snažnog gospodarskog stupa za prelazak na održivije poljoprivredne prakse kojima se podupire generacijska obnova i bolja

zaštita poljoprivrednika na vrlo nestabilnom globalnom tržištu. Smatramo da bi poljoprivrednici trebali moći ispraviti pogreške počinjene u dobroj vjeri prije nego što im se izreknu novčane kazne te ćemo ustrajati na tome da se poštuje to pravo koje smo vam u okviru ZPP-a osigurali.

Ustrajemo u snažnijoj borbi protiv zabrinjavajućeg izostanka **generacijske obnove** u poljoprivredi, posebno na način da ruralna područja učinimo privlačnijima mlađim generacijama. Bez mladih koji se žele baviti poljoprivredom taj će primarni sektor prestati postojati, a gospodarski život u ruralnim područjima urušit će se. U 2020. samo je 11,9 % upravitelja poljoprivrednih gospodarstava u EU-u bilo mlađe od 40 godina. To nije održivo. Podupirat ćemo sve mjere kojima će se mladima pomoći da osiguraju budućnost sektora rješavanjem problema pristupa zemljištu i financiranju, promicanjem savjetodavnih usluga, obrazovanja i osposobljavanja, osiguravanjem usklađenosti između lokalnih i nacionalnih mjera te mjera EU-a za mlade poljoprivrednike te strategijama nasljeđivanja poljoprivrednih gospodarstava. Podržavamo stavljanje većeg naglaska na naukovanje u poljoprivrednom sektoru, ulaganje u programe osposobljavanja na trećoj razini i olakšavanje strukturiranog uvođenja mladih u poljoprivredu. Smatramo da bi proračun ZPP-a trebalo povećati za inovativne mlade poljoprivrednike. Podupiremo regionalne mjere kojima će se povećati privlačnost života u ruralnim regijama za sve naraštaje. Pozdravljamo činjenicu da se postotak **žena u poljoprivredi** povećao i 2020. dosegnuo 31,6 %, ali moramo iskoristiti ZPP i druge alate kako bismo išli korak dalje. Prepoznavamo ključnu ulogu poljoprivrednica u ruralnom gospodarstvu. Podupiremo mjere kojima će se osigurati da poljoprivreda postane privlačnija za žene i razviti odgovarajuće poslovne inicijative koje će mlade žene potaknuti da se bave poljoprivredom. Ustrajemo u tome da države članice jamče socijalna prava svim poljoprivrednicima i zaposlenicima u tom sektoru. Snažno podupiremo stavljanje većeg naglaska na mentalnu dobrobit poljoprivrednika u kontekstu složenih poteškoća s kojima se suočavaju, uključujući financijske nesigurnosti, profesionalne rizike i nedovoljno uvažavanje njihova doprinosa društvu.

Svjesni smo da poljoprivredna politika

utemeljena na tržištu može dovesti do izloženosti poljoprivrednika učincima **ekstremne nestabilnosti cijena**. Brz priljev žitarica u EU kao posljedica ruske invazije na Ukrajinu pokazuje koliko se brzo tržišta mogu destabilizirati, posebno u zemljama koje graniče s Ukrajinom. Stoga zahtijevamo odlučno djelovanje kako bi se ponovno uspostavila stabilnost tržišta i nadoknadila šteta pogođenim poljoprivrednicima. Obvezujemo se da ćemo učiniti više kako bismo vas zaštitili od katastrofalnih posljedica nestabilnosti cijena i dodatno poboljšali instrumente za stabilnost cijena u okviru budućeg ZPP-a. Odlučno smo se borili za jačanje alata ZPP-a i povećanje financijskih sredstava za suočavanje s krizama čime su poboljšane mogućnosti upravljanja rizicima, ojačana uloga organizacija proizvođača i poboljšana struktura lanca opskrbe hranom. Donošenje prve direktive o suzbijanju **nepoštenih trgovačkih praksi** u lancu opskrbe hranom smatramo uspjehom EPP-a. Pobrinut ćemo se da vam ta direktiva bude od koristi. Skandalozno je to što ne dobivate **poštenu cijenu** za svoje proizvode iz vrijednosnog lanca. Zahtijevamo opsežnu istragu o tome. Zaslužujete pravedne prihode i nastaviti ćemo se zalagati za to da ih dobijete. Zalažemo se za jednake uvjete za sve EU-ove poljoprivrednike na jedinstvenom tržištu. Odbacujemo svaki pokušaj velikih nepoljoprivrednih poduzeća da iskoriste ZPP za vlastitu financijsku korist. Taj novac pripada aktivnim poljoprivrednicima: pripada vama!

Šume i cijeli vrijednosni lanac koji se temelji na šumama ključan su dio ruralnih područja. Šume osiguravaju radna mjesta, osiguravaju gospodarsku dobrobit, skladište ugljik, nude zdravstvene koristi i suzbijaju dezertifikaciju. EPP smatra da države članice imaju najbolje znanje i iskustvo za održivo gospodarenje šumama. Stoga poštujemo nadležnost država članica u području zakonodavstva povezanog sa šumama. Snažno podupiremo poljoprivrednike i šumare u EU-u koji predstavljaju srž **kružnog gospodarstva**. Oni proizvode prijeko potrebnu **obnovljivu energiju** i druge materijale na biološkoj osnovi pri čemu valja naglasiti da povećana upotreba drva u građevinarstvu može zgrade pretvoriti u ponore ugljika. Aktivno podupiremo razvoj **ruralnog turizma**, uključujući koncept pametnih ruralnih odredišta, koji nudi dodatne mogućnosti za diversifikaciju prihoda poljo-

privrednih gospodarstava i osnaživanje ruralnih područja.

Zagovaramo očuvanje tradicionalno agrostočarstvo i druge sustave za stoku na otvorenom te prepoznamo njihovu ulogu u očuvanju bioraznolikosti i održavanju poljoprivredne djelatnosti širom Europe. Zato ustrajemo u tome da je hitno potrebno osigurati kontinuitet poljoprivrede i turizma u tim područjima, s obzirom na problem rastuće populacije **velikih mesoždera**. Problem velikih mesoždera mora se riješiti bez odgode. Vrijeme je za uravnotežen pristup upravljanju divljom faunom i florom, kojim se omogućuje fleksibilnost na regionalnoj razini, a u kojem ponovno razmatranje statusa zaštite vukova i medvjeda više nije tabu. Općenito gledano moramo poduzeti korake kako bismo premostili jaz između urbanih i ruralnih područja poticanjem boljeg uzajamnog razumijevanja izazova s kojima se suočavaju stanovnici naših gradova i stanovnici ruralnih područja. Poticanje urbane poljoprivrede i tržnica može poslužiti kao učinkovit katalizator za tu integraciju. Moramo ulagati u mjere koje obuhvaćaju komunikacijske strategije kako bi potrošači od rane dobi razumjeli i cijenili trud poljoprivrednika da nam osiguraju dovoljno visokokvalitetne hrane. Pozdravljamo najavu predsjednice Europske komisije Ursule von der Leyen o pokretanju **strateškog dijaloga** s poljoprivrednicima te ćemo osigurati da se vaš glas čuje.

EPP podupire **otvorenu trgovinsku politiku utemeljenu na pravilima**. Međutim, čvrsto stojimo iza toga da uvezani proizvodi moraju biti u skladu s ekološkim, sanitarnim, fitosanitarnim i društvenim standardima te standardima dobrobiti životinja koji su jednaki onima koji se očekuju od naših proizvođača. Podupirat ćemo sva nastojanja da se naši standardi međunarodno priznaju i da se osigura reciprocitet kako biste imali pošten tretman. Nema smisla smanjiti našu produktivnost i preseliti proizvodnju u treće zemlje, a s njom i učinke na klimu, kao što su istjecanje ugljika i nestašica vode. Nadalje, moramo zaštititi svoju proizvodnju od nametanja carinskih protumjera zbog trgovinskih sporova koji potječu iz drugih sektora. Trgovinski sporazumi EU-a moraju sadržavati odredbe za zaštitu osjetljivih proizvoda. **Zaštitne klauzule** trebale bi se aktivirati kad porast obujma trgovine ugrožava stabilnost našeg tržišta. Naše

izvršne **oznake zemljopisnog podrijetla** moraju biti zaštićene u svim trgovinskim sporazumima.

Inovacije i ulaganja, a ne ideologija, pokretači su zelenije poljoprivrede u EU-u

Ulaganje u najsuvremeniju tehnologiju i pristup toj **tehnologiji** ključni su za održavanje konkurentnosti europske poljoprivrede na globalnom tržištu, održavanje naših visokih standarda i osiguravanje održivih metoda proizvodnje u skladu s očekivanjima društva. Bilo da je riječ o smanjenju emisija stakleničkih plinova, poboljšanju dobrobiti životinja ili korištenju manje količine ulaznih materijala, smatramo da će istraživanje i inovacije donijeti bolje rezultate od jednostavnog nametanja ciljeva odozgo prema dolje. Zahtijevamo da se u svim državama članicama naglasak ponovno stavi na **istraživanja i inovacije** u poljoprivredi, u skladu s prioritetima Unije i uzimajući u obzir regionalne dimenzije. Moramo smanjiti utjecaj na okoliš bez nužnog smanjenja naše poljoprivredne proizvodnje i to uvođenjem najsuvremenijih tehnologija. Prihvatanjem precizne poljoprivrede i ekološki prihvatljivih inovacija povećat će se produktivnost, ali i smanjiti ekološki otisak. Zahtijevamo mnogo bolje i brže postupke odobravanja novih tehnika i alternativnih rješenja. Potrebna su nam veća ulaganja u tehnologiju i infrastrukturu, sustave upravljanja energijom te u pristupačan, pouzdan i brz internet u ruralnim područjima. Osim toga moramo poboljšati interoperabilnost, digitalne vještine, digitalnoinovacijske centre te razviti nove poslovne i upravljačke modele. Borit ćemo se za povećanje proračuna za istraživački program **Obzor** namijenjen poljoprivredi, hrani i biogospodarstvu te naglašavamo potrebu za poboljšanjem pristupa tržištu za manje i nove inovatore. Moramo se više truditi kako bismo osigurali da se znanje i iskustvo brzo prenesu na poljoprivredna gospodarstva s pomoću poboljšanog **sustava za savjetovanje poljoprivrednika**. Kako bi se optimiziralo upravljanje zemljištem nastavit ćemo odlučno promicati upotrebu umjetne inteligencije, tehnologije velikih podataka, digitalizacije i upotrebe europske svemirske tehnologije. Dodatno ćemo razvijati obećavajuće inicijative kao što su **pametna sela**.

Vjerujemo da **znanstveno utemeljeno** donošenje odluka, koje omogućuje upotrebu novih tehnologija, nudi mnogo bolje puteve prema održivijem poljoprivrednom sektoru od isključivo „ideoloških” pristupa. Primjerice, dopuštanje upotrebe **novih tehnika uzgoja** u EU-u omogućit će vama kao poljoprivrednicima da proizvodite usjeve za koje je potrebno manje sirovina, kao što su voda, gnojiva i pesticidi, no istovremeno će donijeti i ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije te radna mjesta u cijeloj Europi. Međutim, ustrajati ćemo na usklađenosti novih tehnika uzgoja s postojećim oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu i patentnim pravom. Smatramo da bi poljoprivrednici mogli diversificirati svoje prihode i ostvariti velike koristi za okoliš uvođenjem dobrovoljnih tržišno utemeljenih inicijativa za **sekvestraciju ugljika** u poljoprivredi. Obvezujemo se da ćemo osigurati da se takvi programi uspostave uz što manje birokracije. Moramo povećati europsku proizvodnju **bjelančevina** za hranu i hranu za životinje. Vjerujemo u inovacije i infrastrukturu potrebnu za povećanu **kružnost**, kao što je upotreba **tokova otpada** i stajskog gnoja za proizvodnju obnovljive energije na poljoprivrednim gospodarstvima ili kao zamjena za skupa kemijska gnojiva. To je bolje za tlo i smanjuje emisije CO₂ povezane s proizvodnjom gnojiva.

Smatramo da je ZPP glavni pokretač inovativnije, konkurentnije i održivije poljoprivrede u Europi. Pokazali smo da smo spremni, ako je to potrebno, odbaciti nepromišljene zakonodavne prijedloge kojima se pokušava zamijeniti ZPP, preusmjeriti sredstva ZPP-a i stvarati nova opterećenja za poljoprivrednike bez pružanja održivih alternativa i naknada. Primjeri za to su prijedlozi o **obnovi prirode, pesticidima i industrijskim emisijama**. Sada zasigurno nije vrijeme za ugrožavanje naše sigurnosti opskrbe hranom. Naprotiv, trebamo održivo intenziviranje naše proizvodnje kako bi se zajamčila dostupnost hrane u EU-u i izvan njega, posebno u vrijeme kad Rusija ugrožava izvoz žitarica na afrički kontinent i druge ranjive regije. Odbacujemo prijedloge kojima se ugrožavaju vaša vlasnička prava i prijedloge bez sveobuhvatne procjene učinka, posebno u pogledu održivosti poljoprivrednih gospodarstava i generacijske obnove. Nije pravedno da vi budete jedini koji plaćaju cijenu veće održivosti!

EPP podržava poljoprivrednike i goleme napore koje su već uložili kako bi povećali učinkovitost potrošnje **vode**. Moramo pružiti dodatnu potporu kako bismo omogućili održiviju upotrebu vode. Smatramo da su nova ulaganja u vodnu infrastrukturu i tehnologije za prilagodbu klimatskim promjenama ključna za budućnost poljoprivrednog sektora u državama članicama koje su osjetljivije na posljedice nestašice vode i suše.

*Svjesni smo da je pred vama golem izazov jer morate povećati proizvodnju i kvalitetu proizvoda na vrlo konkurentnom globaliziranom tržištu. Pritom morate što manje utjecati na okoliš, a sami ste izravna žrtva klimatskih promjena. Ne možemo od vas poljoprivrednika očekivati sve više truda, a nuditi vam sve manje potpore. Znamo da tržište često ne nagrađuje veće troškove proizvodnje koji proizlaze iz održivijih praksi. Naposljetku, željeli bismo olakšati postizanje **novog konsenzusa** u društvu. Želimo da potrošači zaista shvate važnost održivije proizvodnje hrane i da je podrže te da se to odrazi u odlukama koje donose u svojim lokalnim prodavaonicama prehrambenih proizvoda.*